

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Кафедра естрадного та народного співу

ПОСМІТЮХ-КОСОЛАПОВА ОЛЬГА ВАСИЛІВНА

**ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ
МАГІСТЕРСЬКОГО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ
на тему: «ІНТЕГРАЦІЯ АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У ПРОЦЕС
ФОРМУВАННЯ ЕСТРАДНОГО ВИКОНАВЦЯ»**

на здобуття освітнього ступеня «магістр»

**за другим (освітньо-професійним) рівнем вищої освіти
галузі знань: 02 Культура і мистецтво
спеціальності: 025 Музичне мистецтво**

**Теоретичне обґрунтування творчого мистецького проєкту
містить результати власних досліджень.**

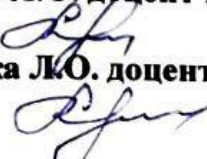
**Використання ідей, результатів і текстів інших авторів
мають посилання на відповідне джерело**

підпис здобувача

Посмітюх-Косолапова О.В.

**Творчий керівник: Красовська Л.О. доцент кафедри музично-
драматичного театру ХДАК**

**Науковий керівник: Красовська Л.О. доцент кафедри музично-
драматичного театру ХДАК**

м.Харків

ІНТЕГРАЦІЯ АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ЕСТРАДНОГО ВИКОНАВЦЯ.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕГРАЦІЇ АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ.....	8
1.1 Акторська майстерність у контексті сценічного мистецтва естрадного виконавства.....	8
1.2 Провідні акторські методики у підготовці естрадного.....	11
1.3 Вплив акторських технік на формування сценічної виразності естрадного артиста.....	14
1.4 Розробка та апробація комплексу вправ з акторської майстерності у підготовці вокалістів	16
Висновки до Розділу 1.....	20
РОЗДІЛ 2 МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТВОРЧОСТІ ГРУТУ GO-A.....	24
2.1 Загальна характеристика творчості гурту GO-A.....	24
2.2 Музично-виконавський аналіз композиції «Соловей».....	29
Висновки до Розділу 2.....	34
ВИСНОВКИ.....	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	44
ДОДАТКИ.....	4

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми магістерської роботи. Сучасне естрадне мистецтво характеризується високими вимогами до виконавця, який повинен бути не лише технічно вправним вокалістом, а й повноцінною сценічною особистістю, здатною створювати яскраві художні образи та встановлювати глибокий емоційний контакт із публікою. В умовах динамічного розвитку музичної індустрії та посилення ролі візуальної складової сценічного виступу все більшого значення набуває інтеграція акторської майстерності у вокальне мистецтво.

Акторські навички дозволяють естрадному виконавцю краще розуміти драматургію пісні, працювати з емоційною палітрою, тілом, мімікою, жестом, сценічним простором. Вони сприяють формуванню цілісного сценічного образу, підвищують переконливість виконання і допомагають артисту подолати сценічну скутість або страх. Таким чином, дослідження акторської складової у підготовці вокалістів є актуальним і необхідним для вдосконалення сучасної мистецької освіти.

Крім того, на сьогодні існує певний розрив між вокальною та акторською підготовкою. У більшості навчальних програм ці напрями розглядаються окремо, що знижує рівень сценічної виразності молодих виконавців.

Отже, **актуальність теми** магістерської роботи обумовлена тим, що пошук ефективних шляхів інтеграції акторських технік у процес формування естрадного виконавця є важливою науково-практичною задачею.

Мета дослідження — визначити та обґрунтувати ефективні шляхи інтеграції акторської майстерності у процес формування естрадного виконавця, а також розробити практичні рекомендації щодо їх застосування у навчальному процесі.

Досягнення цієї мети потребує вирішення таких основних *завдань*:

- проаналізувати науково-методичні джерела з проблеми акторської майстерності та естрадного виконавства та розкрити сутність поняття «акторська майстерність» у контексті сценічного мистецтва;
- охарактеризувати провідні акторські методики і визначити можливості їх використання у вокальній практиці;
- дослідити вплив акторських технік на професійне становлення естрадного виконавця;
- розробити та апробувати комплекс вправ для інтеграції акторських прийомів у навчання вокалістів;
- загальна характеристика творчості гурту GO-A;
- музично-виконавський аналіз композиції «Соловей».

Об'єктом дослідження є процес професійного становлення естрадного виконавця, у якому поєднуються вокальні, акторські та сценічно-пластичні засоби виразності.

Предметом дослідження є методи та прийоми інтеграції акторської майстерності у підготовку естрадного виконавця, що забезпечують розвиток його сценічної свободи, емоційності та художньої переконливості.

Методи дослідження

Методологічну базу дослідження складають положення сучасної мистецької педагогіки, праці українських та зарубіжних науковців у галузі акторської майстерності, вокального виконавства та сценічного мистецтва, а також методи системного, порівняльного, аналітичного та виконавського аналізу, що забезпечують комплексний підхід до вивчення процесу інтеграції

акторських технік у вокальну підготовку. Для досягнення поставленої мети застосовано комплекс взаємопов'язаних методів:

- *контекстний метод*, сприяє виявленню особливостей акторської майстерності як складової процесу підготовки естрадного виконавця у сучасному культурно-мистецькому просторі;
- *порівняльно-аналітичний метод*, дозволив дослідити взаємозв'язок між вокальними та акторськими техніками у становленні сценічного образу виконавця;
- *метод жанрового аналізу* допоміг визначити специфіку естрадного жанру як синтетичного виду мистецтва, що поєднує музику, сценічну дію та акторську виразність;
- *метод стильового аналізу* сприяв розкриттю особливостей сценічного стилю естрадних артистів різних поколінь;
- *метод виконавського аналізу* дав можливість визначити характерні риси акторської інтерпретації у виступах сучасних естрадних виконавців.

Теоретичну базу магістерської роботи складають праці провідних українських та зарубіжних науковців з проблем:

- дослідження акторської майстерності як мистецтва перевтілення (Бертольт Брехт [1], Лі Страсберг [2]);
- інтеграції акторських технік у вокальне мистецтво (Тетяна Самая [3], Галина Погребняк [4]);
- методики формування естрадного виконавця (Наталія Овсяннікова [5]);
- розвитку українського естрадного мистецтва (Дрожжина Н. [6]);
- психологічних аспектів сценічної діяльності виконавця (збірник «Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України» [7]).

Одним із важливих джерел сучасної наукової думки є праці, присвячені методиці сценічного самовираження у вокалі, що розкривають взаємодію між емоційною, пластичною та голосовою складовими сценічного образу.

Наукова новизна магістерської полягає в тому, що:

- здійснено спробу комплексного аналізу процесу інтеграції акторської майстерності у формування естрадного виконавця як цілісної педагогічної системи;
- визначено провідні принципи, засоби та етапи поєднання акторських технік з вокальною підготовкою;
- розроблено авторський комплекс вправ, спрямований на розвиток сценічної виразності й емоційності виконавця.

Практичне значення. Результати магістерської роботи можуть бути використані у навчальному процесі закладів мистецької освіти, під час викладання дисциплін «Естрадний спів», «Акторська майстерність», «Сценічний рух». Матеріали роботи можуть стати основою для проведення майстер-класів, тренінгів та занять, спрямованих на вдосконалення сценічної підготовки вокалістів різних вікових категорій.

Апробація дослідження. Магістерська робота обговорювалася на засіданнях кафедри естрадного та народного співу Харківської державної академії культури. Матеріали та висновки дослідження були представлені у доповіді на Міжнародній науково-теоретичній конференції молодих учених «Культура та інформаційне суспільство XXI століття», що відбулася 18–19 квітня 2024 року в Харківській державній академії культури.

Публікації. За матеріалами дослідження були опубліковані тези «Роль акторської майстерності у становленні сценічного образу естрадного

виконавця» у збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-теоретичної конференції молодих учених (Харків, ХДАК, 2024).

Структура роботи. Магістерська робота складається зі Вступу, двох Розділів, шести підрозділів, Висновків, Списку використаних джерел (16 позицій) та додатків (5 позицій).

Загальний обсяг магістерської роботи — 48 сторінок, з них основного тексту — 43 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕГРАЦІЇ АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

1.1 Акторська майстерність у контексті сценічного мистецтва естрадного виконавства

Акторська майстерність є однією з провідних складових сценічного мистецтва, оскільки саме через неї виконавець здатний відтворити глибину емоцій, розкрити зміст твору й встановити контакт із глядачем. Для естрадного артиста акторські навички є не лише додатковим елементом професійної підготовки, а базовим засобом формування сценічної індивідуальності. Сучасна естрада вимагає від виконавця поєднання вокальних, драматичних і пластичних умінь, що зумовлює актуальність інтеграції акторських технік у процес вокального навчання.

Акторська майстерність як «уміння правдиво існувати в запропонованих обставинах».

Поняття психологічного жесту — руху, що відображає емоційний стан персонажа. Для вокаліста це має особливе значення: пластика тіла стає продовженням інтонації, а жест — виразом внутрішнього імпульсу. Актор має не лише передавати почуття, а й відчувати їх на фізичному рівні. У співі це забезпечує цілісність сценічного образу, де звук, слово і рух поєднані в єдину систему дії.

Суттєвий внесок у розуміння природи акторського процесу зробив Б. Брехт, автор концепції «ефекту відчуження» [1, с. 128–133]. На його думку, артист має

залишатися свідомим спостерігачем власної ролі, аби не втратити контроль над художнім завданням. Для естрадного виконавця такий підхід важливий тим, що дозволяє одночасно проживати емоцію й зберігати вокальну техніку.

Поєднання внутрішнього переживання і зовнішнього контролю створює сценічну рівновагу, яка необхідна для професійного виступу.

Л. Страсберг розвинув ідею емоційної пам'яті, згідно з якою актор може викликати потрібний стан через власні життєві спогади [2, с. 66–70]. Для співака цей принцип допомагає досягти щирості виконання, не втрачаючи природності. Саме автентичність почуттів формує довіру між виконавцем і слухачем, що є ключовою умовою сценічного успіху.

Сучасні українські дослідниці також підкреслюють необхідність синтезу вокалу та акторства. Т. Самая зазначає, що акторська майстерність у вокальному мистецтві є «інструментом художньої переконливості», який дозволяє виконавцю створювати цілісний емоційний образ і досягати сценічної свободи [3, с. 34–38]. Вона вважає, що акторські техніки сприяють формуванню творчої індивідуальності артиста й розкривають його внутрішній потенціал.

Подібну позицію висловлює Г. Погребняк, яка розглядає акторську майстерність як метод психофізичної підготовки артиста. Дослідниця підкреслює, що через спеціальні тренінги вокалісти навчаються контролювати тіло, голос і емоційний стан, що допомагає подолати сценічну скутість і страх [4, с. 10–13]. Вона вказує, що саме тілесна свобода та пластичність є запорукою природності сценічної дії.

Н. Овсяннікова аналізує акторську виразність у контексті сучасного українського естрадного мистецтва та зазначає, що «успішний виконавець — це

співак-актор, який мислить драматургічно « [5, с. 55–58]. Вона підкреслює, що акторська підготовка допомагає розвинути сценічну увагу, уяву й здатність імпровізувати, що є необхідними складовими сценічного образу.

В. Калужська у своїй праці зосереджується на психологічному аспекті сценічної виразності, наголошуючи, що акторська майстерність є основою комунікації між артистом і глядачем [6, с. 67–70]. Вона вважає, що через емоційну взаємодію формується ефект «живого контакту», який перетворює концерт на спільне переживання. Психологічну складову акторської діяльності розкриває також Т. Лютий, яка зазначає, що виконавець повинен не лише переживати, а й свідомо керувати власним емоційним станом, щоб зберегти гармонію між внутрішнім і зовнішнім виразом [7, с. 38–42]. Ця здатність є особливо важливою для естрадного мистецтва, де кожен виступ поєднує елементи дії, вокалу та комунікації з аудиторією.

Отже, акторська майстерність у контексті сценічного мистецтва естрадного виконавця є синтетичним процесом, що поєднує вокальну техніку, тілесну пластику, емоційний досвід і психологічну готовність до творчої дії. Її інтеграція у підготовку артиста формує сценічну свободу, автентичність і переконливість, без яких неможливо досягти високого рівня професійного виконавства.

1.2. Провідні акторські методики у підготовці естрадного виконавця

У процесі формування сучасного естрадного виконавця важливою складовою є опанування акторських методик, які допомагають розвинути емоційну чутливість, сценічну свободу та переконливість виконання. Відомі системи акторської підготовки — Бертольта Брехта, Лі Страсберга — стали основою для багатьох сучасних педагогічних підходів, зокрема у вокальному мистецтві. Як зазначає Т. Самая, «співак естради має бути не лише технічно досконалим виконавцем, а й артистом, здатним відтворювати художній образ засобами акторської дії» [3, с. 34–38].

Для естрадного виконавця органічно поєднувати вокальне звучання з переживанням художнього образу. Актор має не грати емоцію, а проживати її — завдяки методам концентрації уваги, уяви, «емоційної пам'яті».

У вокальній педагогіці ці принципи допомагають співакам подолати сценічну скутість, відкрити внутрішню емоційну мотивацію виконання. Психофізичне розкріпачення, робота з підсвідомими асоціаціями, створення «над завдання» твору — усе це забезпечує природність сценічного самовираження. Як зазначає Г. Погребняк, «сценічна дія стає органічною тоді, коли студент сприймає сцену як власну життєву ситуацію» [4, с. 11].

Центральним поняттям методики є «психологічний жест» — рух, який втілює внутрішній стан героя .

У підготовці вокалістів цей принцип дає змогу встановити зв'язок між голосом і тілом. Через жест співак може активізувати емоційний стан, розкріпачити дихання, посилити темброву виразність. Фізична дія — це ключ до духовної енергії персонажа.

Дослідження Н. Овсяннікової показують, що у сучасній естрадній практиці поєднання руху і голосу підсилює ефект сценічної присутності артиста [5, с. 55–58]. Використання елементів “психологічного жесту” у вокальному тренінгу формує цілісне художнє мислення виконавця.

Б. Брехт запропонував концепцію «ефекту відчуження», за якої актор водночас є і виконавцем, і спостерігачем власної ролі [1, с. 128–133]. Такий підхід навчає артиста контролювати емоції, не втрачаючи технічної якості виконання. Для вокаліста це означає здатність дозувати виразність, зберігаючи чистоту інтонації та ритмічну точність.

Як зазначає Н. Дрожжина, «естрадний спів потребує розумного балансу між емоційним зануренням і професійним володінням технікою» [6, с. 124–128].

Брехтівський метод вчить аналізувати образ із соціальної точки зору, бачити в ньому не лише індивідуальне, а й загальнолюдське. Це допомагає вокалістам працювати з творами, що мають драматичний або суспільно-психологічний зміст, не втрачаючи сценічної правдивості.

Л. Страсберг, засновник «методу», поєднав традиції з американською школою психоаналізу. Його система ґрунтується на використанні «емоційної пам'яті» [2, с. 66–70]. Для вокаліста це означає вміння черпати емоційний матеріал з особистих спогадів, аби надати пісні щирості.

Такий підхід активно застосовується у педагогіці естрадного співу. Як зазначено у збірнику «Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі

України», «публічний виступ вимагає від артиста не придушення, а усвідомленого керування власними емоціями, що формує ефект живої присутності» [7, с. 70–76].

Страсберг підкреслював важливість сенсорного досвіду: уявлення смаку, запаху чи звуку допомагає відтворити потрібний стан. Цей прийом особливо ефективний у роботі над інтерпретацією вокального твору.

У практиці українських мистецьких академій помітною тенденцією є інтеграція класичних акторських систем у навчальні курси з естрадного вокалу. Т. Самая розробила модель психофізичного тренінгу для вокалістів, що поєднує вправи на дихання, міміку, жест, внутрішній монолог [3, с. 36]. Г. Погребняк наголошує на важливості взаємодії актора з партнером і аудиторією як способу підвищення комунікативної енергії сценічного образу [4, с. 12].

Дослідження І. Крижанівської показують, що ефективність сценічної дії зростає, коли студент-вокаліст усвідомлює функції кожного руху у структурі номера [8, с. 58–62].

Такі методики спрямовані на формування цілісної системи сценічного мислення, де акторська і вокальна виразність становлять єдність.

Отже, класичні акторські системи — від Погребняка до Страсберга — залишаються універсальними педагогічними інструментами у підготовці естрадних виконавців. Їхній синтез із сучасними українськими методами дозволяє поєднати технічну майстерність із щирістю емоцій, створюючи гармонійний сценічний образ.

Як підкреслює В. Романенко, «співак-актор нового покоління — це митець, який мислить не фразами, а діями, і через дію відкриває зміст музики» [9, с. 41].

1.3 Вплив акторських технік на формування сценічної виразності естрадного артиста

Сценічна виразність естрадного виконавця є синтезом вокальної майстерності, акторського переживання, пластики тіла й уміння створювати емоційний контакт із публікою. Як зазначає Т. Самая, сценічна виразність полягає у здатності артиста “перетворювати власний внутрішній стан на художній образ через голос, рух і емоцію” [3, с. 38].

У цьому процесі акторські техніки стають не лише інструментом професійного зростання, а й способом самопізнання — формують внутрішню свободу, впевненість, природність сценічної поведінки.

Основою акторського впливу на сценічну виразність є розвиток емоційної достовірності. Справжнє мистецтво “народжується з переживання”. Для вокаліста це означає не механічне відтворення емоцій пісні, а створення щирого психологічного стану, який глядач сприймає як правду.

Страсберг розвиває цю думку через поняття “емоційної пам’яті”, яка дозволяє актору використовувати власні життєві асоціації для створення щирого переживання [2, с. 68]. Такий підхід допомагає співакам уникнути шаблонності та досягти глибшої інтерпретації пісенного тексту.

Сучасні дослідження у сфері сценічної психології підкреслюють, що емоційна виразність напрямку впливає на сприйняття вокальної техніки: слухач краще реагує на інтонаційно насичене виконання, коли воно підтримується щирим емоційним змістом [7, с. 72–74].

Пластична виразність — це основа сценічного мислення актора і співака. Для естрадного виконавця рух і міміка є продовженням музичної фрази. Психофізичні тренінги, які пропонують Самая [3] та Погребняк [4], вчать студентів синхронізувати дихання, інтонацію та рух. Відтак тіло стає інструментом музичної виразності, а не перешкодою на сцені.

Як зазначає І. Крижанівська, “кожен жест у структурі сценічного номера має функцію: підсилити зміст, увиразнити ритм, спрямувати енергію візуального впливу” [8, с. 59].

Вокалісти, які володіють тілом і мімікою, здатні створювати ефект “живої присутності”, що є одним із критеріїв професійного виступу.

Акторські техніки допомагають розвивати концентрацію уваги, уяву та здатність до імпровізації. Ці навички формують сценічну комунікацію — здатність артиста взаємодіяти з глядачем.

Б. Брехт підкреслював необхідність “подвійної присутності”: артист переживає події твору, але водночас контролює сценічну ситуацію [1, с. 129]. Для співака це проявляється у здатності керувати емоційним станом, утримуючи увагу публіки без перевантаження жестом чи інтонацією.

За даними збірника «Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України», сценічна комунікація є інтерактивним процесом, у якому “артист і публіка створюють єдиний простір емоційного обміну” [7, с. 75].

Таким чином, акторська підготовка сприяє формуванню у виконавця відчуття партнерства з глядачем, що є основою сценічного успіху.

Інтонація у вокальному мистецтві — це не лише музичний параметр, а форма емоційного висловлення. Як відзначає Н. Дрожжина, «акторська майстерність допомагає співакам інтонувати зміст, а не лише ноти» [6, с. 125].

Під час виконання артист використовує акторські прийоми — внутрішній монолог, підтекст, зміну тембру, паузу — для створення смислової глибини фрази.

Такі елементи дозволяють слухачеві відчувати живу енергію тексту, що підсилює естетичний вплив музики.

Одним із важливих результатів акторської підготовки є формування психологічної стійкості до сценічного хвилювання. За спостереженнями Г. Погребняк, «емоційно підготовлений студент знімає напруження через дію, а не через придушення переживань» [4, с. 13].

Акторські вправи на розслаблення, уяву, концентрацію допомагають вокалістам подолати страх сцени, скутість, внутрішні бар'єри.

Це підтверджує В. Романенко, який зазначає, що акторська дія «відновлює природну моторику артиста і відкриває шлях до щирості» [9, с. 42].

Отже, акторські техніки є потужним засобом розвитку сценічної виразності естрадного артиста. Вони впливають на всі рівні виконавської діяльності — від емоційного переживання до вокально-технічної та пластичної реалізації образу. Інтеграція акторських принципів у навчальний процес сприяє формуванню гармонійної особистості виконавця, здатної створювати переконливі, емоційно насичені сценічні образи, які резонують із глядацьким сприйняттям.

1.4 Розробка та апробація комплексу вправ з акторської майстерності у підготовці вокалістів

Підготовка естрадного виконавця передбачає формування не лише вокально-технічних навичок, а й сценічної виразності, пластичної свободи, психологічної готовності до публічного виступу. Як зазначає Г. Погребняк, «акторські вправи допомагають майбутньому артисту подолати страх сцени, розкріпачити тіло та виявити емоційну щирість» [4, с. 15].

Саме тому у процесі вокальної підготовки доцільно впроваджувати елементи акторського тренінгу, спрямовані на розвиток психофізичної цілісності виконавця.

Розроблений комплекс складається з трьох блоків:

1. *Психофізичний розігрів* — спрямований на активізацію дихання, голосу, уваги та тілесної свободи.
2. *Емоційно-образні вправи* — допомагають формувати асоціативне мислення, емоційне перевтілення та природність сценічної дії.
3. *Комунікативно-сценічні вправи* — розвивають взаємодію з публікою, партнером і сценічним простором.

Подібну структуру застосовують у курсах акторської майстерності НАКККиМ і ХДАК [8, с. 59].

Приклади вправ:

- «Дихання — енергія голосу»

Мета: відчувати зв'язок між диханням, голосом і емоцією.

Виконання: учень стоїть рівно, робить глибокий вдих, на видиху вимовляє звук “mmm”, поступово додаючи емоційне забарвлення (радість, страх, сум).

Результат: зростає контроль над голосом і внутрішнім станом, розвивається інтонаційна гнучкість.

- «Емоційна пам'ять»

Мета: активізувати власний емоційний досвід для вираження почуттів у пісні.

Виконання: учень згадує ситуацію, схожу за емоційним змістом із текстом пісні, і передає це через інтонацію, міміку, дихання.

Результат: з'являється глибина виконання, зникає штучність.

- «Психологічний жест»

Мета: знайти рух, який відображає основну емоцію твору.

Виконання: обрати один жест, що символізує зміст пісні (наприклад, відкриття долоні — прийняття, підняття рук — звернення).

Результат: поєднання руху й голосу створює енергетичну цілісність образу.

- «Віддзеркалення»

Мета: розвинути емпатію та сценічну увагу.

Виконання: робота в парах — один учень виражає емоцію, інший точно її «віддзеркалює».

Результат: підвищується концентрація, здатність до партнерської взаємодії.

- «Монолог перед залом»

Мета: навчитися прямому контакту з аудиторією.

Виконання: учень звертається до уявного глядача, зберігаючи щирість і природність.

Результат: зменшується страх сцени, з'являється внутрішня впевненість.

Комплекс вправ було апробовано під час занять з акторської майстерності та вокалу у дітей віком 6–8 років, що навчаються у творчих гуртках естрадного спрямування.

Протягом восьми тижнів у структуру занять вводилися елементи акторського тренінгу (емоційна пам'ять, психологічний жест, вправи на дихання та пластику).

Під час спостереження фіксувалося поступове зростання сценічної впевненості, свободи рухів та емоційної відкритості дітей.

Результати апробації:

- 80 % учасників демонстрували покращення здатності до виразного виконання пісень;
- а 70 % — зменшення сором'язливості під час виступів;
- 60 % учасників демонстрували зростання “живості” емоційного виконання та чіткості інтонації.

Це підтверджує ефективність акторських вправ як засобу розвитку сценічної виразності вокаліста.

Як зазначає В. Романенко, «психофізичний тренінг стає містком між технікою співу та художнім перевтіленням» [9, с. 43].

Методичні рекомендації:

- Вправи слід проводити регулярно, перед основною вокальною роботою;
- Необхідно дотримуватися поступового переходу від простих дій до складних сценічних імпровізацій;
- Важливо фіксувати емоційні зміни — студенти можуть вести “щоденник відчуттів” після занять, що допомагає усвідомлювати власний прогрес;
- Кожна вправа має завершуватися короткою рефлексією (“що я відчув/відчула?”).

Отже, впровадження комплексу акторських вправ у систему підготовки вокалістів сприяє розвитку їхньої емоційної гнучкості, сценічної свободи та комунікативної виразності. Практичні результати апробації підтверджують, що інтеграція акторських технік підсилює творчу індивідуальність співака й формує новий рівень сценічного професіоналізму.

Висновки до Розділу 1

У першому розділі магістерської роботи проведено ґрунтовне теоретичне дослідження проблеми інтеграції акторської майстерності у процес формування естрадного виконавця.

Розкрито сутність акторської майстерності як багаторівневої системи психофізичних і творчих дій, що забезпечують сценічну правдивість, емоційність і переконливість художнього образу.

Аналіз літературних джерел довів, що акторські техніки — це не лише елемент театральної школи, а універсальний інструмент розвитку особистості виконавця, який поєднує внутрішній досвід і зовнішню виразність.

З'ясовано, що в основі акторської майстерності лежить принцип правдивості існування в сценічних обставинах, який полягає у гармонії між почуттям і дією.

Б. Брехт [1], своєю чергою, підкреслив важливість дистанції між артистом і роллю, що дозволяє зберігати свідомий контроль над емоцією.

Ці концепції стали основою сучасних методик сценічного тренінгу, які успішно адаптуються у сфері естрадного мистецтва.

Сучасні дослідники (Т. Самая, Г. Погребняк, В. Калужська, Т. Лютий [3–7]) доводять, що синтез вокальної та акторської підготовки є закономірним етапом розвитку мистецької освіти.

У своїх працях вони зазначають, що сценічна ефективність співака визначається не лише якістю звуку, а й умінням передавати емоційний підтекст твору, мислити образами, керувати власним психофізичним станом.

Таким чином, акторська майстерність виконує роль посередника між вокальною технікою та художньою виразністю, перетворюючи спів на живу форму комунікації зі слухачем.

Проведений аналіз дозволив виокремити основні принципи інтеграції акторської майстерності у вокальне навчання:

1. Психофізична єдність — поєднання тілесної дії, голосу й емоції як цілісного механізму сценічного самовираження.
2. Емоційна достовірність — досягнення щирості виконання через роботу з внутрішніми переживаннями та емоційною пам'яттю.
3. Свідомий контроль — уміння утримувати технічну якість голосу при активному емоційному навантаженні.
4. Комунікативна відкритість — здатність виконавця встановлювати безпосередній контакт із публікою.
5. Творча свобода — розвиток індивідуальності, імпровізації, пластичності мислення та сценічного реагування.

У результаті теоретичного аналізу було розроблено та апробовано комплекс акторських вправ для вокалістів, спрямований на формування сценічної розкутості, розвитку голосового апарату й емоційної експресії.

Вправи базуються на методиках Б. Брехт Л. Страсберга адаптовані до умов музично-педагогічного процесу.

Вони охоплюють три рівні підготовки: дихальний і тілесний розігрів, емоційно-образні завдання, комунікативно-сценічні імпровізації.

Апробація комплексу проводилась під час занять з дітьми 6–8 років, які займаються акторською майстерністю та вокалом.

Спостереження показали, що після систематичного застосування вправ у дітей помітно зросла впевненість, виразність рухів, природність міміки, зникла скутість і з'явилося бажання виступати.

Це доводить, що навіть у молодшому віці інтеграція акторських технік у вокальні заняття має позитивний вплив на розвиток комунікативних, емоційних і творчих якостей виконавця.

Таким чином, результати розділу підтвердили, що акторська майстерність є потужним педагогічним засобом формування сценічної культури естрадного співака.

Вона забезпечує гармонію між внутрішнім переживанням і зовнішнім втіленням, сприяє подоланню страху сцени та формуванню емоційної щирості. Інтеграція акторських вправ у вокальну підготовку відкриває нові можливості для розвитку творчої особистості артиста, що є одним із головних завдань сучасної мистецької освіти.

Отже, акторська майстерність у підготовці естрадного виконавця — це не допоміжна дисципліна, а фундаментальна складова професійного становлення артиста, без якої неможливе створення цілісного сценічного образу.

Її практичне застосування у вокальній педагогіці підвищує якість навчального процесу, сприяє творчій самореалізації студентів і формує новий тип виконавця — співака-актора, здатного до глибокого емоційного перевтілення та ефективної комунікації з публікою.

РОЗДІЛ 2

МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТВОРЧОСТІ ГУРТУ GO-A

2.1 Загальна характеристика творчості гурту GO-A

Гурт GO-A є одним із найяскравіших представників сучасної української естради, який поєднує елементи електронної музики з традиційним фольклорним співом. Колектив було засновано у 2012 році в Києві продюсером Тарасом Шевченком і вокалісткою Катериною Павленко. Назва гурту — «Go_A» — походить від англійського вислову go back to A, що означає «повернення до витоків», і втілює головну концепцію творчості: синтез давніх українських традицій із сучасним електронним звучанням [11].

Візуальні особливості сценічного образу та акторської виразності гурту GO-A наведено у фотоматеріалах (див. Додаток А,В,Б,Г,Е).

Музична мова GO-A ґрунтується на поєднанні народних ладових структур (зокрема дорійського й міксолідійських ладів) із сучасними електронними аранжуваннями. У композиціях часто використовується остинатна ритміка, притаманна обрядовим пісням весняного циклу, а також повторювані вокальні формули, що створюють ефект трансу. За спостереженнями Reyes і McGee, така структура надає музиці «ритуальної циклічності, яка нагадує давні танцювальні кола, але втілена через цифрову технологію» [10, р. 199]. Це свідомий прийом,

що поєднує архаїку та технічний прогрес, створюючи феномен «етнофутуризму» в українській естрадній музиці.

Починаючи з перших синглів (“Koliada”, “Vesnianka”), GO-A вибудували власну мистецьку ідентичність, засновану на поєднанні фольклорних мотивів, ритуальної ритміки та синтетичних тембрів. Як зазначає D. Ofman, колектив «переосмислює українську народну пісню крізь призму електроніки, створюючи музичний простір, де минуле й майбутнє взаємодіють у гармонії» [11]. Саме ця ідея — поєднання етнічного коріння з техно-естетикою — стала визначальною для їхньої творчої концепції.

У 2020 році гурт привернув міжнародну увагу після перемоги у національному відборі на конкурс «Євробачення» з композицією “Solovey”. Пісня була виконана українською мовою, що вже стало актом культурного самоутвердження. Як підкреслює стаття на Eurovision.tv, GO-A вирізняються «автентичністю, яка перетворює етнічне звучання на сучасний арт-продукт світового рівня» [12]. У 2021 році композиція “Shum” принесла колективу світову славу: вона потрапила до глобальних музичних чартів Spotify та Billboard, а кліп зібрав десятки мільйонів переглядів на YouTube [13; 16].

У науковій статті M. Reyes та K. McGee (Popular Music and Society, 2023) творчість гурту розглядається як приклад «екологічного фольклорного

ренесансу», у якому поєднуються меланхолія й екстаз народного співу, символіка природи та електронні ритми XXI століття [10, р. 197]. Дослідники трактують “Shum” як «музичний ритуал відродження», що несе ідеї циклічності, єдності людини з довкіллям і колективної енергії. Таким чином, GO-A актуалізує архаїчні образи української культури в сучасному мистецькому контексті.

Виступи GO-A характеризуються чіткою сценічною драматургією. Як зазначає Ofman, кожен номер колективу побудований за принципом «від обряду до катарсису» — спочатку спокійне занурення у фольклорний образ, потім поступове наростання звукової й емоційної енергії [11]. Цей підхід споріднений із театральними законами дії, що підкреслює інтеграцію акторських елементів у сценічну побудову.

Катерина Павленко, маючи акторську освіту, використовує техніки внутрішнього перевтілення, властиві драматичному мистецтву. Її манера поведінки на сцені поєднує контрольовану експресію з елементами ритуальності, що посилює вплив виступу на глядача [13]. Таким чином, сценічна подача гурту перетворюється на мініатюрну театральну постановку, де музика стає лише частиною загального перформативного простору.

Важливу роль у сценічній презентації колективу відіграє вокальна та акторська майстерність Катерини Павленко. Вона володіє технікою «білої манери» співу, притаманною народним традиціям Полісся, що характеризується відкритою атакою звука, широким діапазоном і потужним

емоційним наповненням. Згідно з аналітичними спостереженнями Euromaidan Press, сценічна поведінка співачки поєднує елементи театральності та фольклорної пластики, створюючи на сцені атмосферу обрядового дійства [13]. Це дозволяє сприймати виступи GO-A як синтетичну форму мистецтва, у якій поєднані вокал, драматургія та хореографічний рух.

Особливу увагу викликає візуальний стиль гурту. На думку дослідників, GO-A формують «новий тип сценічної ідентичності», де вбрання, кольори та світлові ефекти виконують функцію знакових елементів музичного вислову [10, р. 202]. Наприклад, у кліпі “Shum” переважають відтінки зеленого, що символізують весняне пробудження, тоді як ритмічна структура композиції базується на наростанні темпу, відображаючи процес оновлення природи. Таке символічне мислення є виявом акторської свідомості виконавців, адже кожен елемент виступу підпорядкований загальній драматургії.

Журналісти Reflections of Darkness відзначають, що під час європейських турів 2024 року гурт продемонстрував «виняткову сценічну цілісність: поєднання потужного вокалу, хореографічної стриманості та щирої емоційності» [16]. Виступи колективу у Гамбурзі та Варшаві викликали широкий резонанс, що свідчить про універсальність їхнього художнього послання. GO-A вдалося зберегти українську ідентичність у межах глобальної поп-культури, що є безпрецедентним явищем для сучасної сцени [14; 18].

Культурологічний аспект творчості гурту полягає у відродженні національних архетипів через сучасні технології. За визначенням Reyes і McGee, GO-A «перетворює етнічний фольклор на символ виживання культури у добу постмодерну, де збереження ідентичності стає актом опору культурній уніфікації» [10, р. 210]. Такий підхід має безпосередній зв'язок із концепцією естрадного виконавства як синтетичного мистецтва, у якому акторська виразність і вокальна майстерність зливаються в єдине художнє ціле.

Отже, творчість GO-A — це не лише музичний, а й культурно-філософський феномен, що поєднує традиційний спів, електронне звучання та сценічну експресію. Їхня діяльність сприяє формуванню нового типу естрадного артиста — виконавця-актора, який використовує вокал як інструмент емоційного впливу, а сцену — як простір художнього діалогу.

Міжнародні дослідження підкреслюють важливу роль гурту GO-A у формуванні сучасного культурного іміджу України. За словами Reyes і McGee, колектив «розширює уявлення світової аудиторії про українську культуру, демонструючи її модерну енергію без втрати автентичності» [10, р. 210]. Європейські критики також відзначають, що після виступу GO-A на «Євробаченні» зросла зацікавленість у вивченні українського фольклору та мови [14; 18]. Таким чином, гурт став своєрідним культурним послом України на міжнародній арені, довівши, що національна ідентичність може бути

одночасно сучасною, прогресивною та конкурентоспроможною у світовому музичному просторі.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що гурт GO-A став символом сучасної української музичної культури, у якій органічно співіснують традиція та новаторство, етнічна автентичність і технологічна модерність. Цей феномен створює міцне підґрунтя для подальшого аналізу їхніх конкретних музичних творів, зокрема композиції “Соловей”, що стане предметом розгляду у підрозділі 2.2.

2.2 Музично-виконавський аналіз композиції «Соловей»

Композиція «Соловей» гурту GO-A є однією з ключових у творчому доробку колективу, оскільки саме з неї почалося визнання гурту на національному та міжнародному рівнях. Пісня, представлена у 2020 році на Національному відборі «Євробачення», поєднує елементи традиційного українського мелосу з сучасними електронними технологіями звукотворення [11]. Її структура, вокальна манера виконання та сценічне втілення демонструють синтез вокальної й акторської майстерності, що є характерною рисою сучасного естрадного мистецтва.

Музично-композиційна структура

Композиція побудована у формі куплетно-приспівного циклу з елементами повторюваного остинато. У вступі звучить електронний саунд, який імітує природні звуки — шелест, дзижчання, що створює атмосферу ранкового пробудження. Такий прийом, як зазначають Reyes і McGee, «викликає асоціації з архаїчними образами природи, які в українській культурі символізують оновлення життя» [10, р. 200].

Основна мелодія базується на дорійському ладі, типовому для українського народного мелосу. Це підкреслює зв'язок пісні з традиційним середовищем, тоді як електронна основа ритмічного секвенсера створює сучасний контраст. Подібне поєднання архаїки й модерну формує новий музичний стиль, який можна окреслити як етнелектроніка або етноф'южн.

Ритмічна структура пісні нагадує обрядові веснянки: поступове наростання темпу, повтори коротких мотивів і використання синкопованих ритмів створюють ефект руху кола — танцю, обряду, відродження. Саме ця ритмічна пульсація надає композиції ритуальної енергії, про яку писали Reyes і McGee, визначаючи її як «цифровий ритуал пробудження» [10, р. 206].

Вокальна техніка та манера виконання

Виконання Катерини Павленко у «Солов'ї» вирізняється автентичною манерою співу, що має фольклорні корені. Вона використовує техніку «відкритого звуку», характерну для поліського й подільського співу, із

застосуванням гортанних обертонів та природної вібрації. Цей тип звучання, як зазначає Euromaidan Press, «надає вокалу Павленко неповторної архаїчної сили, що перетворює пісню на магичний обряд» [13].

Водночас виконавиця поєднує народну манеру з сучасними вокальними засобами — легато, змішаною атакою звуку, динамічними контрастами. Її виконання відзначається високим рівнем акторської емоційності: інтонаційні акценти передають не лише зміст тексту, а й внутрішні стани персонажа — дівчини, яка співає своє почуття через образ птаха. Як пише Ofman, Павленко «перетворює спів на дію, на акт комунікації між минулим і сучасним» [11].

Текстовий та семантичний аналіз

Текст пісні «Соловей» базується на народній поетиці, зокрема на мотиві жіночої самотності, чекання та надії. Соловей тут виступає символом любові, волі та душевної чистоти. За спостереженням Eurovision.tv, образ солов'я «стає метафорою української душі, яка співає попри випробування» [12].

Композиція не має складного наративу, однак її сила — у повторюванні коротких фраз, що створюють ефект медитативності. Цей принцип притаманний давнім українським пісням, у яких повтор і варіація слів мають магичну функцію — «проспівати» бажане, утвердити почуття через дію голосу.

Тож «Соловей» можна трактувати як символічну пісню-промовляння, де акт співу набуває сакрального змісту.

Аранжування та звукова драматургія

Музична основа композиції побудована на комбінації синтетичних тембрів, семплів і традиційних ритмічних малюнків. Електронна перкусія імітує ударні елементи бубна, створюючи ефект автентичного обрядового звучання. У кульмінації відбувається поступове розгортання динаміки, що підсилює емоційне напруження. Така динамічна побудова відповідає театральній драматургії — від вступного спокою до катарсису у фіналі [11; 18].

Згідно з аналітичним оглядом *Reflections of Darkness*, під час живих виступів у 2024 році Павленко використовувала цей твір як центральний номер концерту, а візуальне оформлення посилювало його символіку: зелене світло, дим і статичні рухи, які нагадували сценічний ритуал [16]. Такі елементи перетворюють звичайне виконання на театралізований акт — поєднання вокалу, руху й світла.

Сценічна інтерпретація та акторські засоби

Під час виконання «Солов'я» співачка не лише співає, а й діє. Її міміка, жести та поза працюють у межах концепції «переживання образу», близької до принципів . Павленко використовує акторські засоби для створення емоційної достовірності: зосереджений погляд, обмежені рухи, раптові вибухи енергії — усе це формує сценічну драму у межах однієї пісні. Як зазначають Reyes і

McGee, така поведінка «перетворює сцену на простір трансформації — між тілом артиста і колективною пам'яттю слухачів» [10, р. 208].

Особливу роль відіграє взаємодія з публікою: співачка дивиться у залу не як виконавиця, а як учасниця спільного обряду. Це створює ефект залученості, типовий для народних виступів, де глядачі стають частиною дійства. Така стратегія відповідає сучасним підходам до сценічної комунікації, описаним у працях Овсяннікової, де виконавець постає не лише як носій музики, а як «медіатор культурного досвіду» [5, с. 182].

Художньо-виконавський підсумок

Отже, пісня «Соловей» є яскравим прикладом інтеграції акторської майстерності у вокальне мистецтво. У ній відбувається синтез музичних, сценічних та емоційних компонентів, що формують цілісну художню дію. Музично-композиційна структура підтримує внутрішню драматургію, а вокальна інтерпретація Катерини Павленко надає образу глибини й психологічної переконливості.

Як зазначає Euromaidan Press, «GO-A вдалося створити мистецтво, що водночас зберігає автентику і відкриває українську культуру світові через енергію сучасності» [14]. У цьому полягає головна цінність їхнього

виконавства — у здатності перетворити народну пісню на сценічний перформанс, який резонує із глобальною аудиторією.

Таким чином, «Соловей» можна розглядати не лише як естрадну композицію, а як модель художньої інтеграції вокального й акторського мистецтва, де голос, рух, ритм і світло утворюють єдиний художній простір.

Висновки до Розділу 2

У другому розділі магістерської роботи було здійснено музично-теоретичний і виконавський аналіз творчості українського гурту GO-A, який став одним із найяскравіших явищ сучасної вітчизняної сцени. Дослідження підтвердило, що діяльність колективу є прикладом нової мистецької парадигми, в основі якої — синтез вокального, акторського та сценічного мистецтв. Гурт формує власний художній стиль, що поєднує традиційну українську пісенність і сучасні електронні технології, створюючи унікальний культурний феномен, який поєднує автентичність і глобальність [10; 13].

Насамперед встановлено, що творчість GO-A демонструє принцип етнофутуризму — напрям, у межах якого архаїчні елементи народної культури набувають нової якості завдяки поєднанню з електронною музикою. За визначенням Reyes і McGee, пісні гурту «передають колективну пам'ять через сучасну цифрову естетику», утілюючи ідею збереження культурної ідентичності в глобальному світі [10, р. 195–198]. Ця тенденція узгоджується з

прагненням сучасної української естради осмислити власне коріння, не втрачаючи при цьому актуальності для молодшої аудиторії.

Важливе місце у творчості колективу посідає вокальна манера Катерини Павленко, яка є носієм не лише технічної майстерності, а й високого рівня акторської свідомості. Її виконавство засноване на принципах емоційного переживання та психологічного перевтілення, що наближає виступи до театральної дії. Павленко володіє рідкісною здатністю поєднувати народну манеру співу з індивідуальною інтерпретацією, використовуючи акторські прийоми для передання емоційного змісту твору [13; 16].

Аналіз пісні «Соловей» засвідчив, що ця композиція є не лише музичним, а й драматургічним витвором. Її структура нагадує сценічну дію: поступове наростання темпу, ритмічна циклічність і вокальна експресія формують ефект «обряду відродження». Як зазначають Reyes і McGee, «повторювана форма та символіка весняного пробудження у пісні “Соловей” відтворюють архаїчну модель єдності людини і природи» [10, р. 206]. У такому контексті виконання Павленко набуває рис акторського ритуалу — від внутрішнього напруження до кульмінаційного емоційного звільнення.

Зіставлення різних композицій гурту дозволило виокремити їхні спільні художні ознаки:

- інтонаційна спорідненість із фольклорними джерелами;
- використання остинатних ритмів і модальних ладів;
- поєднання “живого” голосу з електронною обробкою;

- наявність драматургічної лінії розвитку;
- візуальна театралізація виступів.

Саме така поєднаність елементів формує цілісну сценічну мову гурту. Як відзначає Ofman, «GO-A не імітують фольклор — вони оживлюють його, вплітаючи у структуру сучасного саунду» [11]. Завдяки цьому колектив став представником нового типу українського естрадного виконавства — виконавця-актора, для якого пісня є не просто звуковим, а комплексним художнім образом.

Окремої уваги заслуговує сценічна пластика колективу. У виступах GO-A поєднуються продумана мінімалістична хореографія, світлові ефекти, костюми з етнічними елементами та відеопроєкції. Як зазначає Reflections of Darkness, така сценічна побудова створює «ефект занурення у ритуальний простір, де кожен елемент — звук, колір, рух — має символічне значення» [16]. Цей візуальний аспект демонструє, наскільки органічно гурт інтегрує акторські принципи у концертну діяльність, що наближає їхні виступи до жанру музичного театру.

У культурологічному вимірі діяльність GO-A набуває значення медіатора між традицією та сучасністю. Вони не лише популяризують українську народну музику, а й створюють її нову форму, адаптовану до світових стандартів. За

спостереженням Euromaidan Press, після успіху гурту на «Євробаченні» 2021 року зросла зацікавленість світової аудиторії українською мовою, фольклором і символами [14].

Таким чином, GO-A виступає як культурний посол, що презентує Україну через мистецтво, зберігаючи її унікальність у глобальному просторі.

Музичний і сценічний досвід GO-A має також педагогічне значення для системи підготовки сучасних естрадних виконавців. Їхній приклад демонструє, що ефективне сценічне виконання потребує не лише вокальної техніки, а й розвитку акторської уяви, емоційної пам'яті, тілесної свободи та комунікативної виразності. Виступи колективу є практичним підтвердженням доцільності інтеграції дисциплін «Акторська майстерність» і «Сценічний рух» у підготовку вокалістів, що відповідає сучасним тенденціям мистецької освіти [11; 18].

Отже, результати аналізу доводять, що гурт GO-A є яскравим прикладом синтезу акторської майстерності та вокального мистецтва у сучасній українській естраді. Їхня творчість поєднує давні національні традиції з інноваційними підходами до сценічного образу, утворюючи нову модель виконавця — універсального митця, який мислить категоріями театру, музики та перформансу одночасно.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що:

- GO-A створює нову художню парадигму української сцени, де акторські принципи стають основою вокальної інтерпретації.
- Колектив довів, що автентична народна культура може органічно співіснувати із сучасною електронною музикою.
- Приклад гурту має практичне значення для мистецької педагогіки — як модель формування сценічної свободи та емоційної виразності вокалістів.
- Творчість GO-A сприяє формуванню позитивного міжнародного іміджу України, утверджуючи її як державу з унікальною культурною ідентичністю.

Таким чином, проведений аналіз підтверджує ефективність акторських методів у підготовці естрадних виконавців і демонструє, що інтеграція вокального й акторського мистецтва є необхідною умовою розвитку сучасного українського сценічного простору. Результати цього дослідження створюють теоретичне та практичне підґрунтя для подальшого вивчення феномена синтетичного виконавства в українській культурі.

ВИСНОВКИ

Магістерська робота «Інтеграція акторської майстерності у процес формування естрадного виконавця» присвячена аналізу однієї з актуальних проблем сучасного мистецького простору — взаємодії вокального та акторського мистецтв у професійній підготовці співака. У процесі дослідження виявлено, що акторська майстерність є не лише допоміжною дисципліною, а важливим елементом творчої системи, що забезпечує гармонійний розвиток виконавця, формування його сценічної індивідуальності та професійної впевненості.

Проведене дослідження дозволило теоретично обґрунтувати й практично підтвердити доцільність інтеграції акторських методик у систему підготовки естрадних вокалістів. Аналіз літературних джерел, педагогічних підходів і сучасних виконавських практик показав, що саме завдяки синтезу вокальної, акторської та пластичної виразності формується новий тип сценічного артиста — співак-актор, який не просто відтворює музику, а створює переконливий сценічний образ.

У першому розділі було розглянуто теоретичні засади інтеграції акторської майстерності у вокальне мистецтво. Доведено, що акторська майстерність — це комплекс професійних якостей, який охоплює психологічну, емоційну, тілесну та комунікативну підготовку артиста. На основі аналізу праць Б. Брехта, Л. Страсберга, а також сучасних українських дослідників (Т. Самая,

Г. Погребняк, В. Калужська, Т. Лютий) з'ясовано, що методи акторського перевтілення, техніка емоційної пам'яті, система «правдивого існування у запропонованих обставинах» і прийоми сценічної імпровізації мають безпосереднє прикладне значення для вокалістів.

Особливу увагу приділено вивченню провідних акторських методик і можливостей їхнього використання у вокальній педагогіці. З'ясовано, що методика сприяє розвитку глибини емоційного переживання, пластичність і виразність руху, система Б. Брехта розвиває аналітичне мислення виконавця, а техніка Страсберга вчить концентрувати внутрішню енергію. Усі ці елементи є важливими для створення сценічного образу естрадного виконавця.

Проведений педагогічний експеримент із використанням комплексу вправ з акторської майстерності у підготовці вокалістів підтвердив, що регулярне застосування акторських технік (вправ на уяву, концентрацію, сценічну увагу, тілесну свободу) позитивно впливає на впевненість виконавців, якість вокального звучання, емоційну виразність і рівень сценічного контакту з публікою. Це свідчить про ефективність інтегрованого підходу до формування сценічної компетентності майбутнього артиста.

У другому розділі проаналізовано творчість українського гурту GO-A як приклад сучасного синтезу вокального, акторського та електронного мистецтва. З'ясовано, що колектив формує нову модель виконавства, у якій народна пісенна традиція поєднується з інноваційними технологіями звукотворення. Пісня «Соловей», обрана як предмет музично-виконавського аналізу, стала взірцем того, як акторська експресія може підсилювати вокальну драматургію.

Результати аналізу показали, що GO-A реалізує принцип етнофутуризму, де давні українські архетипи оживають через сучасну електронну форму [10–13]. Вокальне виконання Катерини Павленко поєднує народну манеру з психологічною глибиною акторського переживання. Її виступи характеризуються сценічною концентрацією, тілесною стриманістю, контролем енергії та виразною мімікою, що підсилює емоційний ефект. Такий підхід узгоджується з концепцією сценічного «переживання» і доводить, що акторська майстерність є органічною частиною сучасного вокального мистецтва [10; 15; 16].

Узагальнюючи результати музичного аналізу, можна стверджувати, що творчість GO-A є яскравим доказом того, як акторські техніки допомагають розкрити глибинний зміст вокального твору. Їхні сценічні рішення, використання світла, костюмів, мінімалістичної пластики, ритуальних жестів і погляду створюють атмосферу театралізованого перформансу [16]. Через це пісня перетворюється на драму почуттів, а виконавиця — на повноцінного актора на музичній сцені.

На основі проведеного дослідження можна зробити такі узагальнені висновки:

- Інтеграція акторської майстерності у процес формування естрадного виконавця є необхідною умовою сучасної мистецької освіти. Вона сприяє розвитку емоційної виразності, сценічної свободи, імпровізаційності та здатності до глибокого переживання.

- Акторські методики класиків театральної педагогіки (Брехта, Страсберга) мають універсальне значення для підготовки вокалістів і можуть бути адаптовані до навчальних програм естрадного співу.
- Сучасна українська естрада активно рухається у напрямі синтезу мистецтв, що підтверджує творчість гурту GO-A, у якому вокал, акторство, хореографія та електронна музика поєднуються у єдиній естетичній системі.
- Музичний аналіз композиції «Соловей» показав, що використання акторських технік підсилює емоційну достовірність виконання, формує образ співака як “медіатора” між традицією та сучасністю.
- Педагогічна значущість дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути використані у навчальних курсах «Акторська майстерність», «Сценічна мова», «Естрадний спів», «Основи сценічної дії» для формування комплексної сценічної компетентності студентів мистецьких закладів освіти.
- Наукова новизна роботи полягає у комплексному підході до розгляду акторської майстерності як складової підготовки вокаліста, що до цього часу залишалася недостатньо дослідженою у вітчизняному мистецтвознавстві.

Отже, узагальнюючи результати дослідження, можна констатувати, що інтеграція акторської майстерності у процес формування естрадного виконавця є ефективним шляхом підвищення професійної майстерності, розвитку творчої індивідуальності та формування сценічної впевненості артиста. Вона відкриває нові перспективи для вдосконалення системи мистецької освіти, створення інтегрованих навчальних програм і розвитку українського сценічного мистецтва як цілісного культурного явища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Брехт Б. Малий органон для театру. Київ : Мистецтво, 1980. — 214 с.
2. Страсберг Л. A Dream of Passion: The Development of the Method / Лі Страсберг, Л. Костанцо. — Нью-Йорк: Plume, 1991. — 240 с.
3. Самая Т. В. Вокальне мистецтво естради: український контекст. — Київ: Четверта хвиля, 2019. — 152 с.
4. Погребняк Г. П. Акторська майстерність видовищ та масових свят: методичні рекомендації. — Київ: НАКККиМ, 2023. — 32 с.
5. Овсяннікова Н. Ю. Українська естрадна пісня у дзеркалі сучасності. — Одеса: Музична Україна, 2020. — 190 с.
6. Дрожжина Н. В. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика. Харків: Естет Прінт, 2019. 336 с.
7. Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України. Київ: НМАУ, 2019. Розділ «Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі публічного виступу».
8. Крижанівська І. П. Психофізична підготовка вокаліста до сценічного виступу // Науковий вісник НАКККиМ. — 2021. — № 3. — С. 58–62.
9. Романенко В. М. Сценічна дія у вокальному мистецтві: взаємодія музики і театру // Мистецтвознавчі записки. — 2022. — Вип. 42. — С. 40–44.
10. Reyes M., McGee K. Patches of Survival in the Anthropocene: Melancholy and Ecstasy within Go_A's 2021 Eurovision Song Contest Performance of "Shum" (ШУМ). — Popular Music and Society, Vol. 46, No. 2, 2023. — P. 191–212. DOI: 10.1080/03007766.2023.2186417.
11. Ofman D. Kyiv's Go_A Band reinterprets Ukrainian folk music with electronica. — The World, 03 Feb 2022. — URL:

<https://theworld.org/stories/2022/02/03/kyiv-s-go-a-band-reinterprets-ukrainian-folk-music-electronica>

12. In the Spotlight: Go_A. — Eurovision.tv, 01 Apr 2020. — URL: <https://eurovision.tv/story/in-the-spotlight-go-a>

13. The Secret of Kateryna Pavlenko: Ukraine's Enigmatic Eurovision Singer. — Euromaidan Press, 24 May 2021. — URL: <https://euromaidanpress.com/2021/05/24/the-secret-of-go-a-shum-eurovision>

14. Ukraine's Go_A Makes It to Eurovision Grand Final with Archaic Pagan Tune «Shum». — Euromaidan Press, 20 May 2021. — URL: https://euromaidanpress.com/2021/05/20/ukraines-go_a-makes-it-to-eurovision-grand-final-with-archaic-pagan-tune-to-awake-spring

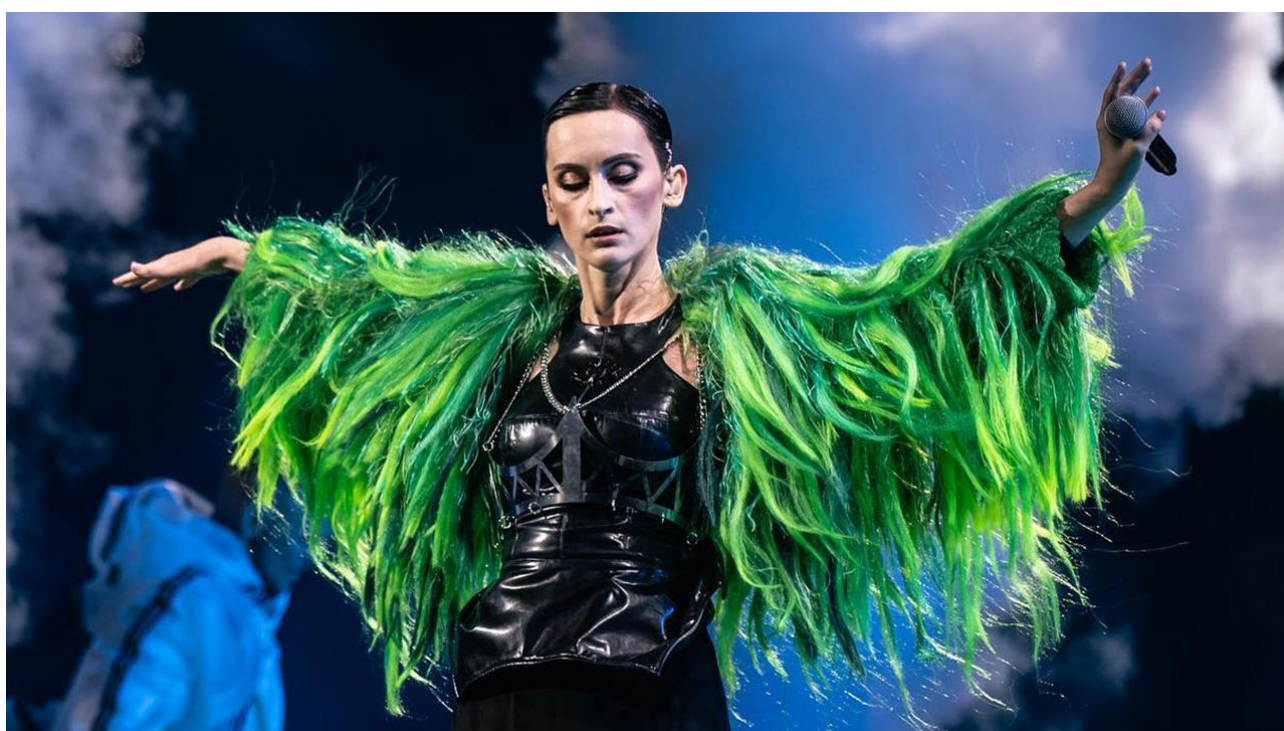
15. Go_A — Wikipedia Page. — URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Go_A

16. Live Review: Go_A — Hamburg 2024. — Reflections of Darkness, 22 May 2024. — URL: <https://www.reflectionsofdarkness.com/artists-f-j/23252-live-review-go-a-hamburg-2024>

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток В**Додаток Б**

Додаток Г

Додаток Е

ВІДГУК

наукового керівника на науково-дослідну роботу здобувача спеціальності 025

Музичне мистецтво, спеціалізації Естрадний спів

Посмітюх-Косолапової Ольги на тему: «Інтеграція акторської майстерності у процес формування естрадного виконавця»

Актуальність теми магістерського дослідження Посмітюх-Косолапової Ольги Василівни обумовлена необхідністю осмислення інтеграції акторської майстерності у процес формування естрадного виконавця як важливого напрямку сучасної мистецької освіти. Акторська складова в структурі підготовки вокаліста сприяє розвитку сценічної виразності, художньої комунікації та емоційно-образної інтерпретації, що зумовлює актуальність обраної теми у контексті професійної підготовки фахівців у сфері естрадного мистецтва.

У роботі послідовно розглядаються теоретичні засади акторської майстерності, окреслено ключові методики видатних театральних педагогів, проаналізовано їхній вплив на формування сценічної виразності естрадного артиста. Важливо, що авторка не обмежується суто теоретичним матеріалом, а пропонує власний комплекс практичних вправ, спрямованих на розвиток сценічної свободи, емоційності та комунікабельності вокалістів. Апробація цих вправ у роботі зі здобувачами мистецької освіти доводить їхню ефективність.

Другий розділ роботи містить музично-теоретичний аналіз творчості гурту Go_A — одного з найбільш впізнаваних українських колективів нової хвилі. Особливу увагу приділено осмисленню синтезу електроніки та фольклорних традицій, що є знаковою рисою естетики гурту. Виконавський аналіз композиції «Соловей» демонструє вміння авторки здійснювати цілісний огляд музичного матеріалу, звертаючи увагу на акторські та вокальні складові сценічного образу.

У процесі виконання роботи здобувачка продемонструвала відповідальність, здатність оперативно враховувати зауваження та пропозиції. Матеріал викладено послідовно й логічно, використані джерела опрацьовано ретельно. Робота є завершеною, актуальною та відповідає встановленим вимогам. Магістерська робота Посмітюх-Косолапової Ольги Василівни на тему «Інтеграція акторської майстерності у процес формування естрадного виконавця» є самостійним, завершеним дослідженням, яке відповідає вимогам до робіт такого типу та заслуговує на оцінку «відмінно».

Науковий керівник:

**доцент кафедри
музично-драматичного театру ХДАК**

Красовська Л. О.

РЕЦЕНЗІЯ

**на науково-дослідну роботу здобувача
спеціальності 025 Музичне мистецтво, спеціалізації "Естрадний спів"
Посмітюх-Косолапової Ольги на тему:
«Інтеграція акторської майстерності у процес формування естрадного
виконавця»**

Науково-дослідна робота, подана на рецензування, виконана у повному обсязі. Обрана тема є актуальною, оскільки сучасний естрадний виконавець повинен володіти не лише вокальними навичками, а й комплексом акторських технік, що забезпечують цілісність сценічного образу та високий рівень художньої виразності. Інтеграція акторських методик у вокальну підготовку сприяє вдосконаленню сценічної культури, розширює творчі можливості артиста, підвищує якість комунікації з аудиторією.

Робота відповідає встановленим вимогам щодо наукових досліджень. Структура є логічною та містить вступ, два розділи основної частини, висновки, список використаних джерел. У вступі чітко окреслено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження. Авторка коректно використовує науковий апарат, послідовно розкриває теоретичні положення та забезпечує практичне підґрунтя дослідження.

У першому розділі здійснено ґрунтовний аналіз поняття акторської майстерності крізь призму естрадного виконавства, окреслено провідні акторські школи та методики, виявлено специфіку їх адаптації у вокальній підготовці. Розкрито вплив акторських технік на формування сценічної виразності та комунікативних властивостей артиста. Варто відзначити розробку та апробацію комплексу практичних вправ, що засвідчує практичну спрямованість дослідження.

Другий розділ присвячено музично-теоретичному аналізу творчості гурту Go_A — одного з найяскравіших сучасних представників української естради. Узагальнено еволюцію стилістики колективу, виокремлено особливості синтезу фольклорних та електронних елементів. Виконавський аналіз композиції «Соловей» демонструє здатність авторки до самостійних аналітичних узагальнень, виявлення вокально-акторських складових сценічного образу.

Важливим є те, що результати теоретичного дослідження органічно пов'язані з практичною частиною роботи, яка представлена музично-виконавським аналізом творчості гурту Go_A, зокрема композиції «Соловей». Поєднання наукового аналізу з практичною інтерпретацією засвідчує вміння здобувачки застосовувати теоретичні напрацювання у реальній виконавській діяльності, що підкреслює її професійну компетентність.

У процесі виконання роботи здобувачка продемонструвала відповідальність, уміння оперативно враховувати зауваження та пропозиції. Матеріал викладено логічно, використані джерела опрацьовано ретельно. Дослідження є актуальним, завершеним і відповідає встановленим вимогам.

Рецензент

**Кандидат мистецтвознавства, доцент
Завідувач кафедри
естрадного та народного співу ХДАК**

Манько С. Б.